Verslag ontwikkelgesprek Built Environment

Datum gesprek: 23 oktober 2026

Aanwezig:
- 2 leden van het visitatiepanel
- 5 medewerkers van de opleiding Built Environment

Tijdens het ontwikkelgesprek, in het kader van de visitatie van de opleiding Built Environment, stonden een aantal door de opleiding vooraf aangedragen thema's en de aanbevelingen uit het visitatierapport centraal: de positionering van Technisch Rekenen in het eerste jaar en, rond het afstuderen, het gebruik van AI, de beoordeling van eindwerken en externe kalibratie. Daarnaast zijn afstuderen in groepen en sociale vaardigheden besproken. Het panel bracht daarbij ervaringen van andere opleidingen binnen het domein in.

1. Technisch Rekenen en de studeerbaarheid van het eerste jaar
Aanleiding voor de aanbeveling was dat een student vrijwel klaar kan zijn met de studie en dan nog Technisch Rekenen moet afronden. De opleiding herkent het vak als struikelvak, mede door de grote verschillen qua niveau bij instroom.
Het panel gaf twee kanten mee. Zonder struikelvakken houd je studenten vast, maar de lat steeds lager leggen ondermijnt de geloofwaardigheid. Tegelijk is het einde van de studie te laat voor een dragend vak; ergens eerder in de studie hoort een moment waarop het gehaald moet zijn.
Als voorbeeld werd een opleiding besproken waar rekenen geen los vak meer is. Het rekenen zit verwerkt in de opdrachten van de domeinen en wordt per domein in een individueel tentamen getoetst. Binnen een domein mag een lagere score voor het rekendeel worden gecompenseerd, met een vaste ondergrens. Compensatie betekent niet dat studenten onder die ondergrens doorstromen, wel dat studenten met een ander talent verder kunnen. Koppeling aan praktijkvoorbeelden maakt duidelijk waarvoor het rekenen dient. Wat de opleiding hieruit meeneemt: het rekenen verder integreren in de domeinen en daarop toetsen, met behoud van de basiskennis. Deze benadering past binnen de zienswijze TGO (Talent Gericht Onderwijs) zoals die wordt toegepast op Zuyd Hogeschool en Fontys Hogeschool.

2. Beoordeling van eindwerken en externe kalibratie
Het panel lichtte toe dat het zwaartepunt van de opmerking over milde beoordeling bij de navolgbaarheid lag: een deel van de eindwerken was beoordeeld met een ouder formulier waarop niet zichtbaar was welke competenties waren beoordeeld en hoe die tot het cijfer leidden. Wat telt: dat navolgbaar is hoe beide beoordelaars tot hun oordeel kwamen en dat redenen voor eventuele coulance in bijzondere gevallen zijn vastgelegd. Panels vragen steeds vaker naar bewijs van kalibratie, zowel intern uitgevoerd alsook met andere opleidingen.
Bij een andere opleiding leest een externe gecommitteerde het eindwerk vooraf en neemt deel aan de afstudeerzitting, nadat de eigen beoordelaars het werk afstudeerwaardig hebben bevonden. De externe gecommitteerde adviseert maar beoordeelt niet; het examineren blijft intern. Een externe bij elk eindwerk is het ideaal, een selectie is realistisch. De opleiding ziet de meerwaarde en gaat uitzoeken hoe dit in de planning past.

3. Gebruik van AI bij het afstuderen
Het gesprek ging over verantwoord gebruik van AI bij het afstuderen. AI is een instrument dat studenten mogen gebruiken, mits zij er zelf meester over blijven: wanneer is AI ingezet, waarom heeft de student op dit deel AI toegepast en hoe heeft de student de uitkomst zelf beoordeeld. Een andere opleiding werkt aan de AI-geletterdheid van het docententeam en vraagt studenten naast het afstudeerrapport een verantwoording van het AI-gebruik in te leveren: waar en wanneer AI is gebruikt, met welke vraag en met welke uitkomst. Op de vraag naar de kritische blik op wat AI oplevert was het antwoord dat de nadruk niet ligt op de vraag of de uitkomst waar is, maar op de verantwoorde inzet door de student. Naast duidelijke instructie over de toepassing van AI vooraf blijft het gesprek met de student, tijdens de begeleiding en in de verdediging, het middel om vast te stellen of het werk van de student zelf is.

4. Afstuderen in groepen en contact met het werkveld
De opleiding overweegt afstuderen in kleine groepen in plaats van individueel. Het panel ziet daar winst, ook omdat in de beroepspraktijk vrijwel niemand alleen werkt. Individuele beoordeling blijft mogelijk met zelfreflectie, feedback tussen studenten en een expliciete taakverdeling. Gestructureerde zelfreflectie door de student zelf en professionele feedback binnen het team en door de begeleidend docent zijn daarbij belangrijke voorwaarden.
Sociale en communicatieve vaardigheden, door alumni als ontwikkelpunt genoemd, zijn te oefenen door studenten vroeg in de opleiding met externe opdrachtgevers te laten werken, zoals bij een andere opleiding vanaf het tweede jaar gebeurt.

5. Besluit
De opleiding neemt uit het gesprek mee dat het rekenen sterker in de domeinen geïntegreerd en daar getoetst kan worden, met behoud van de basiskennis rekenen. Bij het afstuderen gaat het om navolgbare beoordeling en aantoonbare kalibratie, met externe gecommitteerden in een adviserende rol, een verantwoording van het AI-gebruik door de student en het gesprek als check op eigen werk. Afstuderen in groepen is denkbaar als de individuele bijdrage zichtbaar en beoordeelbaar blijft. Volgens het panel worstelen de opleidingen Built Environment in Nederland met dezelfde vragen; de opleiding wil hierover met collega-opleidingen in gesprek blijven.